

Hjørring Kommune

Slutrapport

Vandplanprojekt Skårup Møllebæk

Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak
Hjørring Kommune

Den Europæiske Fiskerifond:
Danmark og Europa investerer i bæredygtigt fiskeri og akvakultur

Den Europæiske Fiskerifond

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Projektet er finansieret af Fødevareministeriet og EU
Projektet kan ses på Hjørring Kommunes hjemmeside
<http://www.hjoerring.dk/Borger/Natur-amp-Vandloeb/Vandplanprojekter.aspx>

Slutrapport

Vandplanprojekt Skårup Møllebæk

Vandplan: Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak
Hjørring Kommune

Indsats

Projektet omfatter vandløbssystemet Skårup Møllebæk med en samlede længde på 8,019 km, der er en del af Elling Å systemet, og en samlet indsats, der omfatter fjernelse af 3 spærringer (reference AAL-283, AAL-125, AAL-433). Ved realisering af indsatsen vil der i alt åbnes op for 12,265 km vandløb opstrøms spærringerne (Bilag 1, Fig. 1).

Indsatsen har til formål at skabe kontinuitet i Skårup Møllebæk systemet ved at fjerne én spærring (AAL-283) af spærringstype 3 (opstemning ved vandmølle), én spærring (AAL-125) af spærringstype 14 (reguleringsbygværk) og én spærring (AAL-433) af spærringstype 19 (ukendt spærringstype). Skårup Møllebæk er ikke direkte beliggende i et Natura 2000-område, men udmunder i Elling Å, der har udløb i Natura 2000-område 4 Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb.

Indsatsen er omfattet af vandplan Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Projektperiode

Projektperioden løber fra den 22. september 2014 til den 1. juli 2015. Projektet er konkret gennemført i perioden 5. januar til 15. januar 2015.

Projektet er således gennemført indenfor den fastsatte projektperiode.

Gennemførelse

Projektet er gennemført i overensstemmelse med detailprojektet (Bilag 2) og i overensstemmelse med de økonomiske omkostninger, der fremgår af tilbud fra Vennelyst (Bilag 3), der har vundet tilbuddet.

Vennelyst har sendt faktura til Hjørring Kommune for gennemført projekt (Bilag 6). Hjørring Kommune har betalt de indgåede fakturaer (Bilag 7).

Intern afsatte timer til gennemførelse af projektet og omkostninger til intern løn fremgår af vedhæftet kontrakt (Bilag 11). Det faktiske antal interne timer anvendt på projektet fremgår af bilag 12. Og udbetaling af løn til de medarbejdere kommunen har afsat til projektet fremgår af bilag 13, 14 og 15.

Projektet er således gennemført og betalt i henhold til de betingelser, der fremgår af tilsagnet til projekt. Fotodokumentation for gennemført projekt fremgår af bilag 10.

Formål

Formålet med indsatsen er, at forbedre de fysiske forhold og skabe kontinuitet i Klostergrøften.

Formålet er opnået ved at:

1. Forbedres passage for vandrende fisk og/eller forbedrede opvækst- og gydeforhold for fisk og forbedrede forhold for akvatisk flora og fauna i øvrigt.
2. Koordineres indsatsen med øvrige indsatser.
3. Fjernelse af spærringen på en måde så faldet ikke overstiger 10 ‰ og det tilpasses de lokale fiskebestande og lokal fauna.
4. At der ikke sker skade på dyre og plantearter, der er omfattet af bilag 3 og 5 i naturbeskyttelsesloven.

Eksisterende forhold

Skårup Møllebæk blev i 2007-2008 gennemgået og undersøgt af konsulentfirmaet Fiskeøkologisk Laboratorium med henblik på en kortlægning af vandløbenes fysiske tilstand og forbedringspotentiale i forhold til målsætningskrav om god økologisk tilstand. Undersøgelsen karakteriserede generelt Skårup Møllebæks fysiske forhold som moderate til gode. På nogle af de øvre strækninger var forholdene så fine at tilstanden her blev vurderet til "høj". M.h.t. fisk var vurderingen at vandløbet kan opfylde en målsætning som gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk. Det blev vurderet at forbedringspotentialet var stort undtaget de allerøverste strækninger, og en indsats mod den omfattende sandvandring blev anbefalet sammen med en forbedring af variationen ved at forøge mængden af sten og grus.

Den fysiske tilstand er moderat - god.

DVFI

I Skårup Møllebæk er der flere faunastationer (Bilag 1, Fig. 2a). På faunastation 2260121005 blev der i 2007 lavet en DVFI-undersøgelse hvor der blev fundet en faunaklasse 7.

På faunastation 2260121010 blev der i 2008 fundet faunaklasse 5, mens der på station 2260121015 i 2007 blev fundet faunaklasse 7.

Seneste undersøgelse på station 2260121015 er en Saprobiebedømmelse fra 1998, som bedømtes til forureningsgrad II (svagt forurenat).

Ovennævnte undersøgelser er foretaget for mindst 5 år siden og vurderes derfor som på grænsen til at være forældede i forhold til at beskrive vandløbets nuværende kvalitet.

Fisk

DTU Aqua vurderer Skårup Møllebæk som et fortrinligt gyde- og yngelopvækstvand for ørreder med gode faldforhold, mange ørredskjul og sandet-gruset-stenet bund. Et vandløb med fine fysiske forhold, hvor ørredbestanden dog er gået noget tilbage i forhold til tidligere, selvom ørredbestanden i dag stort set svarer til biotopkarakterene.

DTU har givet lokalitet 69, den nedre del før udløbet i Skærum Å, en biotopkarakter-vurdering på 3 for 1-årsfisk, dvs. lokaliteten burde kunne huse 18 stk. yngel pr 100 m². Lokalitet 68, på midterstykket mellem udløb i Skærum Å og Frederikshavnsvej, er biotopkaraktervurderingerne 3 for ½-årsfisk, svarende til ca. 45 stk. pr 100 m² og 1 for 1-årsfisk svarende til ca. 6 stk. pr 100 m².

På lokalitet 67, ved "Snerpen", er der givet en biotopkarakter-vurdering på 5 for yngel, dvs. lokaliteten burde kunne huse 300 stk. yngel pr 100 m².

På alle 3 lokaliteter er der registreret bæklampret.

Effekt af projektet

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt, at sige om realiseringen har fået den forventede effekt på flora og fauna. Flora og fauna skal have tid til at etablere sig før, der kan foretages en sådan vurdering.

Indsats AAL-283 indebærer genskabelse af kontinuitet ved fjernelse af 2 styrt på henholdsvis 26 og 15 cm ved udlægning af sten. Herved skabes passagemulighed for fisk, der så frit vil kunne vandre henover den berørte strækning. Den øgede mængde af sten vil øge mulighederne for strømlæ til fisk samt være en substratforbedring for de mere rentvandskrævende smådyr.

I forhold til indsats AAL-125 har det på nuværende tidspunkt ikke været muligt for Hjørring Kommune at besigtige spærring på grund af stormfaldne grantræer ned over vandløbet. Ifølge vandplanerne består spærringen af et rør der skal fjernes samt nogle kamelpukler der skal udjævnes. Hvis et senere tilsyn bekræfter beskrivelsen, vil løsningen udover fjernelse af røret være udlægning af sten og grus med henblik på at udligne faldet og skabe passagemulighed for fisk. Den øgede mængde af sten og grus vil desuden være en substratforbedring for de mere rentvandskrævende smådyr, og gruset vil forbedre gydeforholdene for ørreder.

Indsats AAL-433 består af et styrt på 15 cm over en betonkant på indløbssiden af en rørunderføring under en overkørsel. Da fjernelse af spærringen består i at fjerne betonkanten, vil indsatsen primært forbedre passageforholdene for fisk, men også have en positiv indflydelse på passageforholdene for vandløbets smådyr.

Regulativ Beskrivelse

Eksisterende

Skårup Møllebæk er ikke omfattet af et regulativ, da det er privat vandløb. Der er ikke udarbejdet vedligeholdelsesbestemmelser for Albæk.

Kommende

Hjørring Kommune arbejder på en samlet regulativrevision for alle kommunens vandløb. Revisionen vil betyde, at de nuværende regulativer samles i 16 overordnede regulativer, der omfatter hele vandløbssystemer.

I forbindelse med regulativrevisionen udarbejdes der også vedligeholdelsesbestemmelser for de private vandløb.

Relation til beskyttet natur og arter

Skårup Møllebæk er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Der er ikke registreret beskyttede eller fredede arter i og omkring Skårup Møllebæk ved indsatserne.

Relation til Natura 2000

Der er ikke registreret arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV og bilag 3 i naturbeskyttelsesloven i området omkring Skårup Møllebæk.

Odder, der er på bilag 3, findes over hele Vendsyssel. Skårup Møllebæk er et potentielt levested for Odder. Hjørring Kommune vurderer derfor, at det er sandsynligt at Odder kan forekomme i og ved vandløbet. Realisering af indsatsen vurderes ikke at have betydning for Odder.

Skårup Møllebæk udmunder i Elling Å, der har udløb i Kattegat i Natura 2000-område 4 Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Å's udløb

Realisering af indsatsen vurderes ikke at have betydning for Natura 2000 området.

Relation til anden lovgivning

Indsatserne ligger i landzone. Hjørring Kommune vurderer, at der ikke kræves landzonetilladelse efter Planloven, da projektet ikke forudsætter ændret areal anvendelse.

Skårup Møllebæk er omfattet af vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven. Projektet er gennemført i henhold til tilladelser og dispensationer givet efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven (Bilag 8 a-d).

Projektet forudsætter tilladelse efter vandløbsloven, da det er en regulerings sag. Regulerings sager er omfattet af VVM bekendtgørelsens bilag 2. Projektet er derfor gennemført efter forudgående VVM-screening (Bilag 9).

Lodsejer holdning

Der er 1 lodsejer, der bliver berørt ved realisering af indsats AAL-283. Lodsejeren er positiv overfor indsatsen.

Der er 2 lodsejer, der bliver berørt ved realisering af indsats AAL-125 og AAL-433. Begge indsatser ligger på militært område. Lodsejeren er positiv over for indsatsen.

Omkostningseffektivitet

Referenceværdi

Fjernelse af de 3 spærringer vil åbne op for 12,265 km vandløb opstrøms indsatsen. Den vejledende referenceværdi er 21.000 kr. pr. km vandløbsstrækning opstrøms, som der åbnes op for ved fjernelse af spærringen.

Den samlede referenceværdi for fjernelse af spærringer er således 257.565,00 kr.

Referenceværdien fordeler sig således på de enkelte indsatser:

AAL-283: 6,235 km opstrøms, der giver en referenceværdi på kr. 130.935,00

AAL-125: 3,339 km opstrøms, der giver en referenceværdi på kr. 70.119,00

AAL-433: 2,691 km opstrøms, der giver en referenceværdi på kr. 56.511,00

Den samlede referenceværdi for projektet er således 257.565,00 kr.

Realiseringsomkostninger

Hjørring Kommune har indhentet tilbud på omkostninger for realisering af indsatserne AAL-283, AAL-125, AAL-433 fra Vennelyst (Bilag 3) og Sejlstrup (Bilag 4). De indhentede tilbud er i overensstemmelse med eller mindre end de standardpriser som Hjørring Kommune har beregnet på baggrund af erfaring med tidligere projekter (Bilag 5).

Omkostninger til indsatsen kan deles op i:

AAL-283 (Bilag 2, Fig. 1-3):

- Der udlægges 60 ton blandet sten på en 30 m strækning
- Styrt på 26 cm udjævnes
- Der udlægges grus så et fald på 5 ‰ opnås

Det billigste tilbud for indsats AAL-283 er fra Vennelyst på kr. 45.000,00 (Bilag 3).

AAL-125 (Bilag 2, Fig. 5):

- Denne indsats ligger på militært område og dækket af stormfældet træer. Det har derfor ikke været muligt, at vurdere omfanget af indsatsen.

Hjørring Kommune har på denne baggrund ikke kunne indhente tilbud på denne opgave.

AAL-433 (Bilag 2, Fig. 4):

- Fjernelse af eksisterende betonopstemning

Det indhentede tilbud fra Vennelyst (Bilag 3) og Sejlstrup (Bilag 4) for indsats AAL-433 på kr. 5.000,00.

Samlede omkostninger til fjernelse af de 3 spærringer er for Vennelyst kr. 50.000,00 (Bilag 3) og for Sejlstrup kr. 103.000,00 (Bilag 4). Hjørring Kommune vurderer på den baggrund, at Vennelyst samlet er billigst.

De samlede omkostninger til realisering af indsatsen er således 50.000,00 kr. og dermed 207.565,00 kr. under den samlede referencepris. Hjørring Kommune vurderer på den baggrund, at realisering af indsatsen for vandplanprojekt Skårup Møllebæk er omkostningseffektiv.

Afværgeforanstaltninger

Hjørring Kommune vurderer, at afværgeforanstaltninger ikke er nødvendige i forbindelse ved realisering af indsatsen.

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Detailprojekt

Bilag 3: Tilbud på realisering - Vennelyst

Bilag 4: Tilbud på realisering - Sejlstrup

Bilag 5: Erfaringspriser for Hjørring Kommune

Bilag 6: Faktura for gennemført arbejde – Vennelyst

Bilag 7: Udbetalingsnote – Hjørring Kommune

Bilag 8 a-d: Tilladelser efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven

Bilag 9: VVM afgørelse

Bilag 10: Fotodokumentation – før og efter billeder

Bilag 11: Kontrakt – intern lønomkostning

Bilag 12: Timeregistrering

Bilag 13: Løn Poul Træholt

Bilag 14: Løn Jens Pedersen

Bilag 15: Løn Jan Q Sørensen